

ÉLETTÜNK

XXXVIII. évf. 9. szám (38. Jg. Nr. 9)

Az európai magyar katolikusok lapja

2006. szeptember

A HIT SZENTÉLYE

XVI. Benedek pápa valenciái levele a spanyol püspökökhöz

„Hogy a családok, megújulva, ismét a szeretet, az élet és a hit szentélyeivé váljanak...” - A pápa július 8-án a valenciái Virgen de los Desamparados-székesegyházban találkozott a Spanyol Püspöki Konferencia tagjaival, akiknek levélben fogalmazta meg üzenetét:

„Örömmel a szívemben mondom hálát az Úrnak, hogy pápaként eljöhöttem Spanyolországba, és részt vehettem a Családok Világialálkozóján Valenciában. Szeretettel köszöntelek benneteket, e szeretet ország püspökeit, megköszönöm nektek, hogy eljöttetek, és azt a sok erőfeszítést, amelyet ennek az eseménynek az előkészítéséért tetetek. Különösen is elismerem Valencia érsekének és segédpüspökeinek hatalmas munkáját azért, hogy ez az egész Egyház számára nagy jelentőségű esemény gyümölcsöző legyen, s hozzájáruljon ahhoz, hogy a családok, megújulva, ismét a szeretet, az élet és a hit szentélyeivé váljanak.”

„Mint tudjátok, nagy figyelemmel követem a helyi egyház eseményeit, hiszen a mély keresztény gyökerekkel rendelkező Spanyolország oly nagy mértékben járult hozzá a hitről való tanúságtételhez és a hit elterjesztéséhez a világ számos más részén, és továbbra is ez a hivatása. Tartsatok elevenen ezt a lelkiületet, amely elkísérte a spanyolok életét történelmük során, hogy folytatódjék, táplálva és étellel telítve népetek lelkét.”

„... A korunkat jellemző gyors szekularizáció olykor még a keresztény közösségek belső életét is sújítja. Hirdessétek továbbra is fáradhatatlanul, hogy ha nem vesszük figyelembe Isten, ha úgy teszünk, mintha nem létezne, vagy ha a hitet a magánszférába szorítjuk vissza, aláássuk az emberről szóló igazságot, és ez elzárkózítja a kultúra és a társadalom jövőjét. Ezel szemben, ha tekintetünket az élő Isten felé fordítjuk, aki szabadságunk és az igazság biztosítéka, egy új emberiség előfeltételeit teremtjük meg. A világnak ma különösen szüksége van arra, hogy hirdessük Isten, és tanúságot tegyünk róla, mivel Isten a szeretet, s ezáltal az egyetlen fény, amely megvilágítja a világ sötétségét, erőt ad az élethez és a cselekvéshez (vö. DCE, 39).”

„Nehéz pillanatokban vagy helyzetekben emlékezzetek a Zsidókönyv I. levél szavaira: 'fussuk meg kitartással az előtünk levő pályát. Emeljük tekintetünket a hit szerzőjére és bevégezzük el ne csüggedjétek'. Hirdessétek, hogy Jézus 'a Krisztus, az élő Isten Fia', akinél az 'örök életet adó tanítás' van, és fáradhatatlan beszéljétek a világnak reményeségeit okáról.”

„Az evangélium hirdetésében a teljes közösség lelkiületével híveteik keresztény tudatát a valóság számos olyan szempontjára irányítottátok, amelyek olykor felkavarják az Egyház életét és az egyszerű hívek hitét. Lelkipásztori tervek középpontjába az Oltáriszentséget állítottátok, hogy 'annak szívéből kiindulva újítsátok meg a keresztény életet, mivel ha beljebb hatolunk az eucharisztikus misztériumba, Isten szívébe lépünk be.' Az Eucharisztia megvalósul 'az a központi átalakulás, amely képes valóban megújítani a világot.'”

CSAK IMÁDKOZÓ EMBERISÉG ÉPÍTHET EGY JOBB VILÁGOT

Írta: TERNYÁK CSABA érsek, a Papi Kongregáció titkára, Róma

A fatimai Szűzanya mai ünnepén* első gondolatunk irányuljon Jézus édesanyjára, akire mi, magyarok Szent István első királyunk rendelkezéséből, mint Nagyszennyünk és Pátrónánk tekintünk. A mai evangélium Jézus Krisztus keresztje alá vezet el bennünket, ahol követői közül mindössze négyen maradtak mellette. Jézus a keresztén függve, édesanyját János apostolra bízta: „Íme a te anyád!”, az apostolt pedig Mária oltalmába ajánlja: „Asszony, íme a te fiad!” Ez a rövid szentírási szakasz a bibliai megalapozása annak a meggyőződésnek, hogy Jézus édesanyja, fia követőit anyaként oltalmazza, ezért benne mindannyian mennyei édesanyra találunk. Kérjük Máriát, hogy terjessze ki védelmező palástját ránk és hazánkra, és fogadjon minket is fiai közé. Anyai szeretetével nyissa meg szemünket, hogy egymásban és mindazokban, akik Őt mennyei édesanyjuknak vallják testvéreire találjunk, mi pedig testvérként közelítsünk minden emberhez. Fatima üzenete, az imádság, az áldozatvállalás, az engesztelés üzenete tisztson és újítson meg bennünket! Ez adott erőt és bátorítást a 31 évvel ezelőtt az örök hazába költözött Isten Szolgája, Mindszenty József bíboros, esztergomi érseknek, Magyarország hercegprímásának, akinek tiszteletére ma itt összegyűltünk.

Köszönöm Erdő Péter bíboros úr meghívását erre a mai ünnepre és azt, hogy ez alkalommal a homília megtartására felkért. Örömmel jöttem el Esztergomba, hogy az ország minden részéről és a határokon túlról érkezett testvéreimmel együtt részt vegyek az Országos Mindszenty-zarándoklaton. 1993 óta minden évben május egyik szombatján, a hercegprímás halálára emlékezünk, újra felidézük tanítását, és együtt imádkozunk mielőbbi boldoggá avatásáért.

II. János Pál pápa első útja is 1991-es magyarországi látogatása során ide, a Magyar Sionra vezetett, ahol papokkal és szerzetesekkel találkozott. Ekkor így emlékezett rá: „E találkozás alkalmával Esztergomban, látogatásom kezdetén, különösen is fel óhajtom idézni a szeretett és tisztelt elhunyt főpásztornak, Mindszenty József bíborosnak az emlékét, aki Krisztushoz és az Egyházhhoz való hűség és a hazaszerezt tudókló tanúságtételét hagyta ránk. Mindig áldva fogunk nevére emlékezni”.

Amikor a mai napon áldva emlékezünk Mindszenty József nevére, azért is különlegesen aktuális II. János Pál pápa szavait felidézni, mert 25 évvel ezelőtt ép-

pen ezen a napon, május 13-án követek el ellene súlyos merényletet a római Szent Péter téren. Megmenekülését ő maga a fatimai Szűzanya közbenjárásának tulajdonította, amikor azt mondta: „Volt egy kéz, amely lőtt, és egy másik kéz, amely eltérítette a lövedéket”. Ezért ma Fatimá-

A Szűzanya imádság közben, Albrecht Dürer, 1518, olaj, vászon, Állami Múzeumok, Berlin

ban ünnepi hálaadó istentiszteletet tartanak a krakkói érsek, Dziwisz bíboros vezetésével. Gondolatban mi is bekapcsolódunk a hálaadásba, és mintegy lelki hidat verünk Fatima és Esztergom között. Ezt a hidat valójában már 60 évvel ezelőtt, 1946-ban maga Mindszenty bíboros kezdte el építeni. Ő maga így emlékezik vissza erre: „Miután a kommunisták állandóan emlegették, hogy a magyar népnek háborús bűnösségéért méltán kell szenvednie, mi elindítottuk nemzeti engesztelő mozgalomkat a fatimai üzenet szellemében, és lelki újjáépítést hirdettünk”. 1946-ban a hercegprímás által kezdeményezett mozgalom során február 2-9 között az ország minden templomában engesztelő novénát tartottak. A kilencedik napon a budapesti Örökimádás templomban ő maga végezte az ájtatosságot. Arról beszélt, hogy „csak imádkozó emberiség építhet egy jobb világot. Nemcsak a külső világot, házakat, hidakat, utakat és huzalokat kell újjáépítenünk, hanem belső világunkat is. Ennek alapjai is megintottak. Szeretnők minden újjáépítésbe beilleszteni az imádság hősies lelkesedését, elszármást jelentő újjáépítő hatalmát... Az ima az ember erőfeszítése, amely fokozza testi-lelki erőnköt és a nehézségek ellenében ellenállásunkat, sőt ez az egyetlen erő, amely legyőzi a természeti törvényeket.”

A hatvan évvel ezelőtti engesztelő mozgalomhoz és „lelki újjáépítéshez” hasonlóan Magyar Katolikus Püspöki Konferencia idén, január elsején, az 1956-os forradalom és szabadságharc ötvenedik, valamint a nándorfehérvári diadal 550. évfordulóján imaévet hirdetett a nemzet lelki megújulásáért. Ennek az imaévknek kiemelkedő eseménye lesz majd az október 17-től 20-ig tartó nemzeti fatimai zárándoklat. Mai együttlétünk szervesen illeszkedik az imaév programjába.

Miért van szükség lelki megújulásra? A körlevél leplezetlen őszinteséggel mutat rá azokra a bűnökre és lelki betegségekre, amelyekkel nemzetünk küszködik, néven nevezi azokat a göröcsöket, amelyek lebéntának bennünket, és amelyek miatt megújulásra van szükségünk. A püspöki konferencia körlevele azonban nemcsak a diagnózist állapítja meg, hanem lelki betegségeinkre orvosságot is ajánl. Ugyanazokat, amelyeket a fatimai jelenés is említett, és amelyeket a hercegprímás is javasolt. Ezek az imádság, az engesztelés, az áldozatvállalás és az emlékezet megtisztítása, mind egyéni, mind nemzeti szinten. Ahogy Mindszenty bíboros „lelki újjáépítés”-programja sokaknak adott akkor erőt az emberfeletti nehézségek leküzdéséhez, úgy a mostani imaév is lehetőséget ad a megújulásra. Ez a megújulás nem csak magánéletünkre vonatkozik, nem maradhat az a megtisztulás és kiengesztelődés egyéni alkalmá, mert ahogy hittünk, úgy magyarságunkat is közösségben, másokkal együtt éljük meg. Születésünk, anyanyelvünk révén tagjai vagyunk a nemzetnek és polgárai az országnak, mint ahogy keresztységünk révén tagjai vagyunk az Egyháznak. Tetteink ezért nem elszigetelt cselekedetek, bűneinknek és jócselekedeteinknek egyaránt hatása van szűkebb és tágabb környezetünkre. Engesztelésünkkel pedig nemcsak a magunk, de mások bűneiért is adózzhatunk. Ez a szolidaritás a legmagasabb megnyilvánulása. Maga Isten is szolidaritást vállalt a bűnbe jutott emberrel, amikor Jézusban emberré lett, és halálával, az egyetlen Igaznak a halálával, a bűneinkért járó váltságdíjat megfizette. Ezért írhatja Szent Pál a Rómaiaknak: „Amikor még erőtlenek voltunk, Krisztus éppen akkor halt meg a bűnösökért, noha az igazért is alig hal meg valaki, legföljebb jó emberért vállalja a halált. Isten azonban azzal tesz tanúságot irántunk való szeretetéről, hogy Krisztus meghalt értünk, amikor még bűnösök voltunk” (Róm 5,6-8). A gyónásban kapott elégtételt, vagy jóvátételt - még a legsúlyosabb bűnök esetében is - csupán szimbolikus cselekedet ahhoz képest, hogy Krisztus életét áldozta, és ezzel minden bűnért megfizetett helyettünk. Zakeus, a vámos is engesztelt, amikor úgy döntött: „Nézd, Uram, vagyonom felét a szegényeknek adom, s ha valakit megcsaltam valamivel, négyannyit adok helyette” (Lk 19,8). Mi is, amikor ezt a lelkiületet ápoljuk magunkban, nem csupán valamiféle jámborsági cselekedet végzünk, hanem a bűnbánat és az igazságosság szellemében, a megsértett isteni jogokat engeszteljük önmagunk és mások bűneiért. Ezt teszi Szent Pál is, a Kolosszeieknek írt levele szerint: „Örömmel szenvedek értetek, és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára” (Kol 1,24).

A lelki orvosságot, amelyekről a püspöki körlevél szól, a múltban is hatékonyak voltak a lelki újjáépítésben és a nagy egyéni és nemzeti újrakezdésekben.

(Folytatás a 4. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Haldoklik az Egyház?

A jó múltkorában baráti társaságban - a jelenlévők többsége hívő, sőt a maga módján gyakorló kereszténynek számít - bizonyos aggasztó jelenségek kapcsán merült fel a kérdés: Van-e még szerepe a kereszténységnek a harmadik évezredben? Türelmi-e a jelenlegi kritikus időszakot, vagy egyre inkább szektává zsugorodik? A kérdés jogosultságának indoklására felhozott érvek közül egyenlőre:

- az Állam és az Egyház szétválás-tása következtében erősen lecsökkent, helyenként szinte megszűnt az Egyház befolyása a politikai életre, a törvénykezésre. Már csak úgy tekintenek rá, mint a múltból maradt csökevényre, amelynek történelmi, kulturális és szociális jelentősége azonban még figyelmet érdemel;
- az Egyháznak mint intézménynek megszűnt a vonzóereje a társadalom jelentős részére: a gyakorló keresztények számaránya megcsappant (10-15%), ami megnyilvánul a rendszeres templomlátogatók, illetve az egyházi szolgáltatásokat (keresztés, bérmlás, egyházi esküvő, temetés) igénylők számának lepadásában;
- elképesztő az általános vallási tudatlanság, ennek egyszerre oka és következménye a hagyományos keresztény hit és erkölcs iránti érdeklődés hiánya;
- a papi és mindkét nembeli szerzetesi hivatások katasztrofális mértékű megfogytatkozása, ennek következtében az egyre nehezebben megoldható lelkipásztori ellátás biztosítása;
- a társadalom erkölcsi színvonalának megdőbentől lesüllyedésével párhuzamosan a bűnözési statisztika rohamos emelkedése már kiskorúaknál is;
- a hétköznapi élet teljes elvilágiasodása (szekularizáció), a hagyományos egyházi ünnepek körüli teljes tájékozatlanság (Télapó, Weinachtsmann, Santa Klaus, Babbo Natale, illetve húsvéti nyúl);
- a család intézményének, amely a kereszténység létalapja (a II. Vatikáni Zsinat értelmében „családi Egyház”-ról, vagy „házi Egyházzal” lehet beszélni), felborulása már önmaga kérdésessé teszi a kereszténység jövőjét.

Miklós atya kommentárja

A felvázolt „kórkép”, sajnos, nagyon megfelel a valóságnak: nincs rajta mit szépíteni - a kórtünetek elkendőzése nem vezet a beteg gyógyulásához. Ezért mindenekelőtt azt kell megvizsgálni: a felsorolt jelenségek arra utalnak-e, hogy a kereszténység a beteg, vagy átfogóbban: a társadalom, amelynek a keresztények is részei? Vonatkoznak-e az egész világra, vagy annak csak egy részére? Mert a következtetések, amelyeket az orvos a kórképből levon, mások lesznek, ha egy globális járványról van szó, vagy ha csak egyes területeken ütötte fel a fejét, és a javasolt gyógymód anélkül, hogy a betegséget félvállról kelmezné is, ehhez fog igazodni. Fontos továbbá a „körtörténet”, azaz annak megállapítása, mi okozta a bajt, és az hogyan fejlődött ki. A „kórokozók” ismeretében könnyebb lesz a célravezető „terápia” eldöntése.

Ki a beteg?

A felsorolt tünetek átfogó jellegűek és nemcsak a kereszténységet, az Egyházat érintik, amely inkább a betegség szenvedő alanya. Valahogy úgy, mint amikor a család valamelyik tagja megbetegszik, de a környezet izzsa meg a levet, azok, akik ápolni, gyógyítani akarják, mert maga nem hajlandó se beismerni a betegségét, se alávetni magát az or-

vosi előírásoknak. Válasz a kérdésre: a betegség szimptomái az egész társadalomra érintik, amely azonban nem hagyja magát gyógyítani, és éppen azokat kapcsolja ki, akik gyógyítani akarják.

Hol lép fel a betegség?

Mi, európaiak a történelem során megszoktuk, hogy a saját horizontunkból kiindulva ítéljük meg a világot. Ezt tesszük akkor is, amikor a kereszténység nálunk észlelhető kritikus helyzetét világlejenségeként fogjuk fel. Ez - hála Istennek - alapos tévedés. A bevezetőben felsorolt, az Egyház haldoklását alátámasztó szimptomák nagy része csak Európára, illetve az iparosodott országokra érvényes. A fiatal országok fiatal kereszténysége bámulatos lendülettel fejlődik. Afrika, Ázsia és Latin-Amerika katolikusaik száma a világegyház közel kétharmadát teszi ki. Természetesen ott sem hiányoznak a problémák, de sem a vallásos érdeklődés hiánya, sem a családok felbomlása, sem a papi és szerzetesi utánpótlás csökkenése az ún. Harmadik Világ egyházára nem jellemző. És bármennyire kritikus legyen is a kereszténység helyzete Európa egyes országaiban, ez még távolról se jelenti azt, hogy meg kell kondítani a halálharangot.

Mi a betegség oka?

Ha a kórokozót keressük, évszázadok, sőt évezredek történelmére kell visszanyúlnunk. A Biblia - Ő és Újszövetség egyaránt - félreérthetetlenül tanúsítja, hogy az Isten és az ember közti kapcsolat sose volt problémamentes: az ember folyton-folyvást szembefordult Istennel, az Ő akaratával, törvényeivel és ezt nem hagyta abba annak ellenére, hogy mindig ő húzta a rövidebbet. A lélegzetelállító az egészben az, hogy Isten ennek ellenére nem adta fel az embert, hanem maga vált emberré, hogy megmentse, észre térítse és megnyissa számára az utat, amely egy új élet felé vezet és egy csodálatos, bensőséges szeretetkapcsolatba torkollik.

A jézusi mentő-akció azonban nem szüntette meg a betegség okát. Az mindig újra kitört az Egyház történelme során, sokszor annak létét veszélyeztetve. Az Isten és az Ő rendje elleni lázadás kísérő jelensége maradt az emberi történelem minden fázisának. A keresztényüldözéseket, a tanbeli viszályokat az ókorban, az egyházi és a világi hatalom közti tusaodást a középkorban, az ébredő természettudomány és később a technika felfedezéseit a lappangó, de állandóan jelenlévő „kórokozó”-nak sikerült saját céljai szolgálatába állíttania. Az akkori, saját struktúrába belemerevedett Egyház nem volt képes - sajnos elég gyakran - a fejlődést, a haladást integrálni, hanem csak a „kórokozó” ellen küzdeni, ami a betegség további terjedéséhez vezetett.

Így válik érthetővé a „hitújítás” tragédiája a kereszténység kettészakadásával, a francia forradalom vérfürdője az „egyenlőség, testvériség, szabadság” alapjában keresztény töltésű jelszava ellenére, a tudomány és a technika teljes elszakadása a keresztény gyökerektől. Vagyis bizonyos mértékadó egyházi körök is hozzájárultak meg nem értésük, szűklátókörű intézkedéseik révén a betegség súlyosbodásához. Nem jött létre párbeszéd, ami mindkét oldalt elmarasztalja.

Tragikus formát öltött az ellentét, amikor a politikai hatalom fordult szembe a keresztény világnézettel: a nemzeti

szocializmus és a kommunista diktatúra borzalmaival és ideológiájával szemben fellépő Egyháznak nem voltak esélyei, de a tömegek elpartolásához mindez hozzájárult. Ez folytatódott a XX. század második felének anyagi fellendülésével, és a technika, főleg az elektronika rohamos fejlődésével. A média-kultusz az iparosodott országok polgárát teljesen hatalmába kerítette: a televízió, a komputer birodalma (internet), a handy-őrület minden szabad idejét igénybe veszi, nem képes többé önállóan és kritikusan gondolkodni, manipulálhatóvá válik, amit a média lelki, szellemi, politikai kálózai alaposan ki is használnak. Erre vezethetők vissza a társadalom betegségeinek legsúlyosabb szimptomái. Az a veszély fenyeget, hogy sikerül az embert emberi mivoltának alapjaitól elidegeníteni (házasság, család, vallás, élet) és belekergetni egy csupán az érzésekre épülő illúzió-világ rabságába.

Hogy ez, ama földrészekben, ahol ez sikerül, a kereszténység számára élethalálharcot jelent, a mondottakból világos.

Van-e gyógyulás?

A helyzet kétségkívül súlyos, de „haldokló Egyház”-ról beszélni valóban túlzás. Lehet-e haldoklásról beszélni ott, ahol fiatalok milliói tesznek tanúságot hitük, meggyőződésük mellett, ahogyan ez II. János Pál pápa működése alatt rendszeresen, és XVI. Benedek pápasága alatt egy éve a Köln-i Világifjúsági Találkózón történt? Ez nem haldoklás, ez a jövő élete. Evvel párhuzamosan rendkívüli a fiatalok érdeklődése az élet, a lét alapkérdései, az Isten és a természetfölötti valóságról iránt. Az Isten utáni éhség elemi erővel tör elő. Időközben az Egyháznak is sikerült a fiatalok számára megközelíthetőbbé, vonzóbbá válnia. Más szóval: a gyógyulás esélyei növekszenek, akkor is, ha ez még jó időt vesz majd igénybe. A „haldokló Egyház” még az öreg, degenerált Európában is új életre támadhat. Persze lehet, hogy új formákban, külső megjelenésben átalakulva, egyszerűbbé válva, visszatérve a gyökerekhez. Jézus és az Ő evangéliuma ad majd új lendületet. És ez nem lenne az első eset az Egyház kétezzer éves történelmében.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Szeptemberre

I.

Imádkozunk, hogy azok, akik a tömegkommunikációs eszközök használatát, ezt mindig lelkiismeretesen és felelősen tegyék.

II. János Pál pápa halála előtt egy jó évvel tette közzé a tömegközvetítés 2004-es világnapjára azt az üzenetét, amely a fenti imaszándékot megfogalmazza és kifejti. Maga a szándék 2004. végén öltött formát és kapott jóváhagyást.

Főleg három emberkategóriáról szól: a foglalkozást űző szakemberekről, a közhatalom leteleményeséről és a szülőkről.

A szakemberek az újságírók, a rádió és a televízió vezetői és szerkesztői, a szórakoztató filmek és egyéb programok előállítói és szereplői. Valamennyien állandó és súlyos nyomás alatt tevékenykednek: kereskedelmi érdekekkel, szexuális és liberális eszmékkel szembesülnek. Ha fontosnak tartják, hogy munkájukat erkölcsi szempontok döntően meghatározzák, hogy az embereknek, főleg a fiataloknak állandóan jobb emberré válását mozdítsák elő, akkor csüggesztően, szinte reménytelenül nehéz helyzetben találhatják magukat. Konkrétan gondoljunk arra, mi mindent kínálnak az utcán az újságírók vagy a filmhirdetők, és ebből a

kínálatból az emberek (bármilyen korszakporthoz tartoznak) mire buknak leginkább.

A közhatalom leteleményesei csak súlyos felelősségek megsértésével hagyhatják figyelmen kívül, hogy az emberi társadalom egyik legfontosabb alappillére a házasság és a család. Nem lenne jókuk a hatalom viselőinek ahhoz, hogy kérlelhetetlen cenzorként tiltanak és elletelentítsenek minden szabadelvű tömegkommunikációt; nehéz és kényes feladatok viszont többek között arról szól, hogy a vadliberális hozzáállást ne engedjék a minden mértéket és erkölcsösséget kigúnyoló és kiirtó egyeduralomhoz. Igenis kötelességük a hatalom viselőinek, hogy a sajtót és a szórakozást úgy szabályozzák, hogy az lehessen tisztességes, konstruktív, jövőt építő is, hogy igazodni tudjon a hagyományos kultúrák vonalához is; és hogy kibontakozásához megkapja a szükséges anyagiakat és a hatékony védelmet.

Tulajdonképpen a család az ismeret- és kultúraközvetítés alapszejtje. Imádkozunk azért, hogy a szülők és a nevelők kialakítsák a fiatalokban a média mértéktartó, kritikus, éber, okos használatát. Összefett, nem könnyű, viszont nagyon szép feladat ez. Beletartozik, pl. a televízióhasználat időbeosztásának megszabása, a hirdetések világába való okos bevezetés. Beletartozik annak kiépítése is, hogy a családi légkör szép megélése olykor nem fér össze a televíziózással. A család tagjai mondják el a felelősöknek és a szakembereknek, okosan és bátran, mit szeretnek, és mit nem szeretnek, mit javasolnak, és mit várnak el a tömegkommunikációtól, családi otthonuknak ettől a mindennapos és sokarcú látogatójától - ahhoz, hogy Isten igazi ajándékaként érezzék.

II.

Imádkozunk, hogy a missziós területeken Isten egész népe az állandó képzést elsődrendű fontosságúnak ismerje fel.

Ez a szándék mindig újra időszertű; II. János Pál pápa is 2003 őszén behatóan foglalkozott vele, akkor éppen a püspökökre vonatkozólag. Püspöki szindokumok nyomán a keresztények különböző csoportjai kerültek az állandó képzés gyújtópontjába: világi hívek, lelkijátzórok, Istennek szentelt személyek, püspökök; eme valamennyi kategóriában különösen is a missziós közösségek.

Minden keresztény hivatása és küldetése megkívánja az állandó képzést, rohamosan alakuló korunkban még inkább, mint régebben, a missziókban éppen úgy, mint a hosszú keresztény történettel bíró népek körében. Gondoljunk csak Péter apostolra: mi mindent kapott Krisztustól egy első „kövess engem” (Mt 4,19) meg a végős „te kövess engem” (Jn 21,22) között eltelt időben: meghívást, hűséget a követésben, teljes önatadást a vértanúságban.

Nem egyszerű dolog megtervezni és kivitelezni egy konkrét állandó képzési programot; a mai világ és a mai egyház összefüggésében időszertű témákat nyitott lélekkel és beleérző szívvel kell feldolgozni. Antropológiai és teológiai szempontokat (többek között a keresztység vagy a papszentes szentségének értékeit) kell beépíteni és az időszertű követelményeinek megfelelően elmélyíteni; a hitihirdető meg a hitet befogadó kultúrák kapcsolatát kell bátran és gondosan kialakítani. Az állandó képzés gyakran az egymásra hallgatás, a szakemberekkel folyó párbeszéd, a közös eszmélődés és ima hosszabb időszakait igényli. Egy konkrét példa: maga a Szentszék szervez ilyen kurzusokat frissen szentelt püspökök számára.

Állandó keresztény képzésnek egyre inkább megvannak a kialakult szervezetei. E havi imánk kísérje főleg ezeket, tudatosan és kitartóan. Bizonyára konkrét folyamatokról is tudunk, olvasunk, és talán nekünk is részünk van ilyenekben; ez legyen imánk másik konkrét fogódzóponja.

Nagy Ferenc S. J.

MEGBOCSÁTUNK ÉS BOCSÁNATOT KÉRÜNK

A nemzeti engesztelő imaév keretében a Szlovák és a Magyar Katolikus Püspöki Konferenciák állandó tanácsainak tagjai a népeink közötti kölcsönös kiengesztelődés jegyében szentmisét mutattak be június 29-én délelőtt az esztergomi bazilikában.

vetlenül került sor a két püspöki konferencia leveleinek felolvasására, amelyben kölcsönösen kifejezik: „Megbocsátunk és bocsánatot kérünk”. E levelek ugyancsak mindkét nyelven elhangzottak, a Magyar Püspöki Konferencia leveleit szlovákul Käfer István

újítja meg az illető közösségek elkötelezettségét a keresztény értékek előmozdításában mindkét közösség javára.”

A szentbeszédet Frantisek Tondra püspök, a Szlovák Püspöki Konferencia elnöke mondta, aki a főünnephez kapcsolódva Szent Péter és Pál apostolok alakjából indult ki; ők vérükkel tették tanúságot Krisztusról. Ez a tanúságtétel a két országnak is közös feladata. Hangsúlyozta: „Két szomszédos ország katolikusi ma megvallják, hogy Krisztusban egyek vagyunk. Egy Egyház vagyunk. Ez előtt az egység előtt meg kell hátrálnia mindennek, ami bennünket megosztathatna. El akarjuk felelni múltbeli közös együttélésünk negatívumait. Mindazt pedig, ami pozitív volt, ami más kölcsönös gazdagodására akarjuk használni a lelkiélet és a kultúra területén.” „Ezért kölcsönösen segítünk egymást. Bizonyítsuk be ennek a világnak, hogy az evangélium világgossága ezen az útvesztőn. Osszuk meg tapasztalatainkat. Mindkét ország keresztényei tegyünk egységesen tanúságot!” MK

Erdő Péter bíboros az egybegyűlteket köszöntve elmondta, hogy ez ünnepi alkalomból a két nép olyan közös ereklyéi is jelen vannak, mint Pázmány Péter mellkeresztje és pástorboja.

A szentmise olvasmányai mindkét nyelven elhangzottak, a szentleekét Jurij Miga Szlovákia rendkívüli és meghatalmazott nagykövete olvasta fel. Az evangélium után köz-

olvasta fel. A két levelet ezután a két püspöki konferencia elnöke ünnepélyesen az oltárnál írták alá.

Ezt követően felolvasták a Szentatya üdvözlő szavait és áldását, amelyet Sodano bíboros, államtitkár aláírásával juttatott el a budapesti nunciaturára: „A fontos találkozó iránti megbecsülését kifejezendő, Öszentése kívánja, hogy ez az alkalom

Megbocsátunk és bocsánatot kérünk - a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia levele a szlovák püspököknek:

S.E.R. Frantisek Tondra

Szepesi püspök úrnak,
a Szlovák Püspöki Konferencia elnöke,
Spisskő Podhradie, Biskupsky Urad,
Slovakia - 05304

Excellenciás és Főtisztelendő Püspök Úr!
Szeretett Testvéreink a Püspöki Rendben!

Az idei esztendő Magyarországon jelentős jubileumok éve. Ötven éves évfordulója van az 1956-os magyar forradalomnak, 550 éves évfordulója annak a győzelemnek, amelyet Hunyadi János és Kapisztrán Szent János vezetésével a Közép-Európát védő seregek arattak Belgrádnál II. Mohamed szultán támadó hadai felett. Ebből az alkalomból Püspöki Konferenciánk imaévet hirdetett nemzetünk lelki megújulásáért. Ebben az évben az engesztelésnek, emlékeztetünk megtisztításának, II. János Pál pápa példája nyomán, múltunk keresztény szeretettel való újragondolásának, a kiengesztelődésnek, a keresztény reményben és szeretetben való megújulásnak az esztendőjét tartjuk. Rendszeres közös imádságok, zárandoklatok, kulturális és vallási események jelzik ennek az imaévnek a programját. Különös örömmel értesültünk arról, hogy Szlovákiában is egység és közösségek társultak a lelki megújulásért végzett közös imádsághoz. Tisztelettel értesültünk arról is, hogy a szlovákiai egyház milyen elkötelezetten szolgálja az emberi méltóság, az emberi élet és a családok tiszteletének ügyét.

Ez a megújulás történelmi alkalom számunkra, hogy mély tisztelettel és testvéri szeretettel forduljunk a Szlovák Püspöki Konferencia, az egész szlovák katolikus közönség és Szlovákia népe felé. Több mint ezer éves közös történelem köt össze bennünket. Tele volt ez a történelem a keresztény hit terjedésének,

megélésének, kultúrát formáló működésének az értékes eredményeivel. Gazdag volt ez a történelem a tudomány, a művészet és az egész keresztény kultúra áldásaiban és sikereiben. De ugyanez a történelem sokszor a közös szenvedéseknek, a közös erőfeszítéseknek a története is. Olyan történelem, amelynek lapjairól nem hiányoznak az ellentétek, a sérelmek sem. Ezek a sérelmek az idők során sebeket hagytak a lelkekben. Most, amikor Krisztus színe előtt magunkba nézünk, és lelki megújulásunkért imádkozunk, Isten irgalmát és bocsánatát kérjük mindazokért a tettekért, amelyek a történelem során ebben a régióban népi, nemzeti, nyelvi, kulturális hovatartozás miatt bárki ellen elkövettek. Különös fájdalommal gondolunk vissza azokra az esetekre, amikor magyar emberek okoztak sebeket szlovák embereknek vagy közösségeknek. Ugyanakkor Isten színe előtt a tisztelet és kiengesztelődés érzését újítjuk meg, azét a megbocsátó szeretetet, amelyet népünknek is át kell éreznie a múlt egyes időszakaiban elszennvedett egyéni és közösségi sérelmek miatt. Megbocsátunk és bocsánatot kérünk.

A mai idők új jeleit szemlélve meggyőződésünk, hogy országaink hívő közösségei közös feladatokat néznek elébe. Öszintén reméljük, hogy a jövőben testvéri együttműködésben és megértésben tudjuk szolgálni nemzeti kisebbségeink szeretettel és tisztelettel való lelkipásztori gondozásának nemes ügyét. A keresztény kultúra, a reménység, az egymás iránt érzett felelősség és szolidaritás, a megújuló szabadság körülményei között a felelős, az értékekre irányuló emberi cselekvés talán aktuálisabb, mint valaha. Hitünk mérhetetlen erőforrás, hogy ilyen felelősen és szolidárisan tekintsünk egymásra, és munkáljuk Európa népei-

ISMERJÜK MEG PAPPAINKAT

Ismerjük meg pappainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő pappainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Dr. Németh József magyar jezsuita az innsbrucki jezsuita kollégiumban, az intézet rektorának és páter miniszterének helyettese, latin, görög és német nyelvzakos tanár, az innsbrucki magyarok lelkipásztora rendtársával, páter Vass-sal együtt, aki a helyi megyéspüspök megbízásából 1997 óta látja el az innsbrucki magyarok lelkipásztori szolgálatát. A Magyar Jezsuita Provincia tagja.

Németh József S. J.

született Nagylózson, Sopron megyében. Miután elvégezte az elemi iskola öt osztályát szülőfalujában, 1936 szeptemberétől a soproni bencés gimnáziumban tanult, ahol 1944 áprilisában érettségizett. Az érettségi után pár hónapig „munkaszolgálatos”, s aztán augusztus 14-én felvételt nyert a Manrézába, a jezsuiták Labanc utcai noviciátusába Budapesten. A noviciátus befejezése után, 1946. augusztus 15-én tette le az első fogadalmat és szeptembertől a Jézustársaság filozófiai főiskoláján tanult Szegeden, a hatodik szemesztert már Innsbruckban, az egyetem teológiai fakultásának filozófiai szekcióján végezte, ahol 1949 júliusában filozófiai licenciatust szerzett. 1949 szeptemberétől 1952 júliusáig Feldkirchben, az ausztriai Vorarlberg tartományban, a jezsuiták gimnáziumában és konviktusában volt nevelő és időnként a tanításban is kiegészített. 1952. szeptembertől 1956. júliusig Belgiumban végezte teológiai tanulmányait az észak- és dél-francia jezsuita provinciák közös teológiai fakultásán Enghien-ben, ahol 1956 júniusában teológiából is licenciatust szerzett. Közben az akkori kalkuttai érsek (belga misszionárius és jezsuita) 1955. július 31-én pappá szentelte Enghienben. 1956. szeptemberétől 1957 júliusáig a jezsuita kiképzés utolsó éve következett egy holland instruktor vezetésével az ausztriai St. András-ben, Karintiában, a Lavanttalban. 1957 októberétől 1962 júliusáig a bécsi egyetemen latin és görög nyelvet tanult és tanári diplomát szerzett.

1962 szeptemberétől 1967. októberig Feldkirchben, Ausztriában, a svájci jezsuita provincia gimnáziumában tanított latin és görögöt; 1966 júniusától a gimnázium igazgatója lett. 1967. októbertől

1969. augusztusig Münchenben, a Bajor Tudományok Akadémia keretében működő Thesaurus Linguae Latinae szótári bizottságánál végzett tudományos kutatást, ennek eredménye disszertációja, amelyet 1969-ben a bécsi egyetemen adott le és védett meg kitűnő eredménnyel. Munkájának címe: *Anima und Animus in der lateinischen Literatur und ihre griechischen Ausdrücke*; megtalálható a Thesaurus könyvtárban, Münchenben. 1969. szeptembertől ismét a feldkirch-i jezsuita gimnázium igazgatója lett annak 1979-ben történt feloszlásáig. Közben, mint igazgató és tanár, Anisich Jenő mellett, még a vorarlbergi magyar miséket is végezte Feldkirchben, a kapucinusok templomában. Az 1979/80-as iskolaévben a *Sacré Coeur* riedenburgi leánygimnáziumban -, Bregenz mellett, Ausztria - volt igazgató, latin és filozófia tanár. 1980. szeptembertől 1990-ig, nyugdíjazásáig, latint és görögöt tanított a jezsuiták bécsi gimnáziumában, Kalksburgban, s közben lelkipásztori munkát is végzett Breitenfurtban és a bécsi St. Hemma plébánián, ahol egy magyar és egy osztrák „családi csoportot” is vezetett. Több irodalmi és bibliai tárgyú cikke jelent meg a Szolgálatban.

1990-től nyugdíjas tanárként az innsbrucki jezsuita kollégiumban tanít latint, görögöt és németet a jezsuita teológusoknak, misézik az innsbrucki magyaroknak, részt vesz a Pax Romana munkájában, P. Vass-sal és dr. Magda Szilveszter diakónussal együtt szervezi a helyi magyar hitközséget.

2005. október 30-án szülőfalujában, Nagylozson ünnepelte pappá szentelésének 50. évfordulóját.

Magyar szentmiséket tart rendszeresen Innsbruckban minden hónap 2. vasárnapján, 10 órai kezdettel a Mindszenty Ház klubtermében, Richard Wagner Str. 3., A-6020 Innsbruck.

Érdeklődni: Richard Wagner Str. 3., A-6020 Innsbruck, Dr. Magda Szilveszter diakónus, Innsbruck-Rum, Innstrasse 44. Tel.: 0512/204103, illetve Pater Dr. Josef Németh SJ, Sillgasse 6, A-6020 Innsbruck, T.: 0512/ 5346-368. <http://www.jesuitenkolleg-innsbruck.at>

Cserháti Ferenc

PÁPAI LEVÉL AZ OLVASÓKHOZ

XVI. Benedek pápa levelet írt a *Famiglia Cristiana* olasz katolikus hetilap olvasóihoz, amely február 1-i számához csatolta „Deus caritas est” enciklikája szövegét

Nagy meglepetést váltott ki XVI. Benedek pápa azon kezdeményezése, hogy enciklikája megjelenését egy levéllel kísérisse, amelyet a Szent Pál társaság neves hetilapja olvasóihoz intézett. Antonio Sciortino atya, a *Famiglia Cristiana* igazgatója elmondta: „ez az első alkalom, hogy a Pápa egy folyóiratba ír. Először nem akartam elhinni, de amikor megkaptam a szöveget, meghatódva forgattam kezemben a két, sűrűn teleírt német nyelvű oldalt, alatta a Szentatya kézjegyével.” Nagy kiváltságban részesített minket a Pápa, akinek levele nemcsak segít minket enciklikája olvasásában, hanem választ is ad azokra a felületes kommentárookra, amelyek a dokumentum megjelenése után láttak napvilágot.

(Folytatás a 5. oldalon.)

Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergomi-budapesti érsek, az MKPK elnöke

Gyermekeknek

AMIRE SZÍVESEN EMLÉKEZÜNK

Marci napok óta lázasan készülődött az idei ministráns-táborba. Többször is ellenőrizte, hogy hátizsákjába minden bekerült-e, ami az eligazító listán szerepelt. Édesapja még megnézte kerékpárján a féket és a kerekeket, majd eső-nélküli napokat kívánva férfiasan megvergette vállát. Marci büszke volt, hogy bekerült a csapatba, akiket István atya, az ifjúsági lelkes jutalmul választott ki, a tanév során végzett templomi szolgálataért. Vonattal érkeztek a Balaton-felvidék egyik kis falujába, majd kerékpárral folytatták útjukat. A táj gyönyörű volt. A víz megannyi vitorlással kínálta szépségét, míg a partot elhagyva a Bakony lába hívogatót.

Kis fehérre festett templomhoz értek, amely mellett csinos, piros cserépes paplak udvarán nagy gesztenyefa várta őket. Sajnos a falú a keresztelés miatt pap nélkül maradt, a szomszéd falu papja látta el itt is a feladatokat, de arra gondolt a helybeliek, hogy a ház alkalmas ifjúsági táborozásra, vagy lelkipályorkoltokra. Kényelmes szobák, konyha és tisztálkodási lehetőség fogadta a gyereke-

ket, igazi paradicsom. Birtokba véve a házat, az udvaron termésköből oltárt készítették, ahol az atya a szabadban háládó misét tartott. És így volt ez minden reggel. Feketerigók helyettesítették az orgona hangját, gyönyörű mezei virágok díszítették az oltárt. Új és új énekek kerültek megtanulásra, és rövid történeteket olvasott fel az atya Jézus életéből. Délután a gyerekek becserekszték a vidéket, gombát, szamócat szedtek. Nagy lelkesedéssel gyűjtötték a mezei virágokat, faveleket, majd a következő tanévre a rovarokat. Volt mit tanulni, hisz egy városi gyerek számára minden új! Este vidám hangulat volt a tábornótúrnál, beszélgetések a barátságáról, önismeretéről, a következő év feladatairól. Szép, meleg esték voltak, csak a csillagok világítottak. Jó volt együtt lenni, ezt a meghitt hangulatot érezhették annak idején az apostolok is Jézus szavait hallgatva. Felejthetetlen hetet töltöttek együtt a gyerekek, Jézus szolgálatára készülve a következő tanévben. Szeretettel:

Judit néni

Fiataloknak

AKI AZ ELSŐ AKAR LENNI

Charlie Chaplin egyik legismertebb filmjéből, „A nagy diktátor”-ból ismert ez a jelenet. A filmvászon előttünk áll egy hatalmas ágyú, mellette a katonák, beosztásuk, rangjuk szerint sorba állítva. Eldördül a lövés, de a gránát bémán, sitergelve alig néhány méterre az ágyútól esik le a földre... A parancsnok, aki első a sorban, ordítva a másodikhoz fordul: Hatástalanítani! A második is hasonlóan cselekszik. Hátra arc, ordítás a harmadik felé: Hatástalanítani! És így megy tovább, egészen a sor végéig: hátra arc, ordítás, amíg végül nincs már kinek továbbadni a veszélyes megbízást. Az utolsó, rangban a legkisebb az, aki a röviddebb húzza, ő kell, hogy megakadályozza a robbanást...

Vígjáték, jót nevetünk rajta... Pedig a rendező, a maga tréfás eszközeivel, képeivel egy nagyon komoly emberi jelenéségre hívja fel figyelmünket... Mindenütt van fő és alantos, felső és alsó, első és utolsó; mindenhol az első parancsol, az utolsóknak nincs más feladata, mint a parancsot engedelmesen végrehajtani... „Ha valaki első akar lenni, legyen mindenki közül az utolsó...” (Mk 9, 35). Nem

lehet szembetűnőbb az ellentét: Jézus útja Jeruzsálem, a szenvedés felé vezet, de a tanítványok útközben arról vitakoznak, tanakodnak, „hogyi ki a nagyobb közülük”... Sejtik az igazságot... Érzik a végtelen távolságot, ami közöttük és a Mester között van. Két világ: az üdvösséget hozó szenvedés világa és a vetelkedés hiú világa találkozik, ütközik egymással... Jézus értelme világos: itt az ember igazi nagyságáról van szó, arról, ami az embert igazán nagyvá tudja tenni. Jézus jól ismeri a világ rendjét, amiben főlé- és alárendeltség létezik. Tudja, hogy vannak vezetők és alárendelték, fontos és kevésbé fontos feladatok, de szerinte mégis az a lényeges: ha valaki első, szolgálja felelősséggel mások javát, tudjon „élni” és ne „viszsaélni” hatalmával, rangjával, tudásával. Nem a társadalmi rend, az idők során kialakult hagyomány felszámolására van szükség, hanem azok jézusi - keresztény tartalommal való megtöltésére, hogy megszűnjön minden igazságtalanság a földön.

Pál atya

MILYEN A CSALÁDBARÁT EGYHÁZ?

Beszélgetés Bíró László püspökkel

a családok felelősségéről, a szabadságról és a családbarát egyházzal.

- Püspök atya, az egyik közel múltban megtartott konferencia köszöntő szavaiban egyebek között arról beszélt, hogy a társadalom felelős a családokért, de a családok is felelősek azért, hogy hogyan alakul a társadalmi környezet. Kifejtene bővebben ezt a gondolatot?

A családnak magának is kell tennie azért, hogy családbarát környezete legyen. Nagyon rossz úton jár az a család, amely bezárkózik, egyfajta mártír öntudattal figyel a körülötte, a feje fölött zajló folyamatokat. Ha a család nem érzi azt a felelősséget, hogy környezete számára családbarát mintá-

legyen, akkor a környezete is egyre inkább deformálódik. Ahogyan a bevezetőben is fogalmaztam, a veszély elől való menekülés nem hárítja el a veszélyt. Ezen a konferencián civil szervezetek találkoztak össze, egyházi kezdeményezésre. Fontosnak tartom, hogy társadalmunk gondolkodásába beépítsük a családbarát fogalmát.

- Az említett konferencián elhangzott előadásokban - ha nem is direkt módon, de áttételesen mindenképpen - megfogalmazódott, hogy ma sokan, sokszor a szabadságra hivatkoznak, szabadságjogok nevében rombolnak le vagy kérdőjelez-

nek meg fontos értékeket. A szabadság nagyon jól hangzó és sokakat megtévesztő fogalom: nem kell kötöttségeket vállalni, nincsenek korlátok. Ilyen környezetben sokszor nehéz döntést hozni és kiállni a keresztény értékrend mellett. Mít mondhatnak ezekre a jól hangzó érvekre?

- XVI. Benedek pápa beszédeiben sokszor érinti a szabadság kérdését. Figyelmeztet arra, hogy az emberi személyt, annak szabadságát tisztelni kell, ez jó dolog. De az erkölcsi relativizmus annyira „tisztelteti” az embert, hogy sokszor nem meri kimondani az igazságot sem. Így az embert bezárja egoizmusa

börtönébe, abszolút magányossába taszítja. Azt gondolom, hogy a szabadsághoz hozzá kell tennünk két dolgot: az igazságot és a szeretetet. Ha nem teszünk hozzá az igazság és a szeretet valóságát a személy méltóságához, akkor az ember tényleg belezuhán az individualizmusba. Megfagyunk a magányunktól, az elszigeteltségünkől.

Ami kiemelhet bennünket a magányból, az önzésből, az a szeretet. Én bízom abban, hogy egyre többen felismerik a relativizmusnak ezt a veszélyét. A Jöjjön el az én országom plakátnban nem csak az a fájó számunkra, hogy egy imádságot karikíroztak ezzel, hanem a tartalma, a mondanója is borzasztó.

- Ön a konferencián „A családbarát egyház víziója” címmel tartott előadást. Milyen, vagy milyenek kellene lennie a családbarát egyháznak?

- Azt gondolom, hogy nekünk is valóban családbarát kell lennünk. A családpasztorációt az evangelizáció szerves részének

kell tekintenünk, nem egyfajta luxusszolgáltatásnak. II. János Pál pápa nagyon sokszor hangsúlyozta, hogy a családpasztoráció az új evangelizációnak igen fontos útja. Minden hitoktató tapasztalja, hogy ha nincs mellette a család, akkor ő sokkal kisebb hatékonysággal dolgozik.

Az egyháznak figyelembe kell vennie azt, hogy híveinek többsége feleség, férj, anya, gyermek, nagyszülő és unoka. Ennek a ténynek meg kell jelennie a liturgiában, az igehirdetésben is. Otthonossá kellene tennünk egyházközségeinket a családok számára. Erre már sok jó példát látunk, de van még bőven tennivaló.

- A konferencia előadásai is utaltak rá, hogy ma már Európa országai és Magyarországon is előfordul, nem is egyszer, hogy a katolikus családok is válságba kerülnek, sőt tönkremennek. A katolikusok között is sok elvált van, nálunk is jól ismert a csonka család fogalma. Mít tehet ilyen helyzetben

az egyház, és hol a helyiük az egyházban azoknak, akiknek zátonyra futott az életük, a házasságuk?

- A családbarát egyháznak két irányba kell irányítania a figyelmét. Egyrészt a megelőzésre: a családot erősíteni, kiépíteni a családok hálózatát, segíteni a családoknak abban, hogy egymásra találjanak. Ugyanakkor a családbarát egyházban otthonra kell találniuk az elváltaknak és újrَاهázásodottnak is.

II. János Pál pápa mondta sokszor, hogy az egyházban az elvált és újrَاهázásodott ember is megkeresztelt ember marad. Nem alóndhat, de tagja az egyháznak, meghívást kap az imádságra, a szentmisére, a közösségbe, és magára az evangelizációra is. Az egyház nem zárkóztat el attól, akinek zátonyra futott az élete. Jézus szavaira emlékezve: különös figyelmet kell szentelni rájuk, hiszen nem az egészségesnek van szüksége az orvosra, hanem a betegnek.

Magyar Kurír

CSAK IMÁDKOZÓ...

Folytatás az 1. oldalról.

A hűséget és szeretetet erősítették meg sok léleken, másoknak pedig a nagylelkű újrakézdés tapasztalatát ajándékozták. Ezért akarunk mi is élni az imaév által felkínált lehetőségekkel egyéni, egyházközségi, egyházmegyei és nemzeti szinten egyaránt.

Mindszenty bíborostól meg akarjuk tanulni a Krisztushoz és az Egyházzal való hűséget, valamint a hazaszeretetet, amelyeknek - II. János Pál pápa szavai szerint - „tündöklő tanúságtételét” hagyta ránk. Idézzük emlékezetünkbe azt a levelet, amellyel nem sokkal azelőtt fordult a Szentatyához, mielőtt elhagyta volna a budapesti amerikai nagykövetséget: „Kész vagyok elhagyni hazámat is, hogy száműzetésben folytassam az engesztelést Egyházzamért és népemért. Alázatosan teszem le ezt az áldozatot az Szentétség lábaihoz, miután az a meggyőződés, hogy a legnagyobb egyéni áldozat is kicsinyvé törpül, ha Isten és az Egyház ügyéről van szó”.

Amikor Sodano bíboros, a Szentatyá államtitkára, 2001. május 19-én a római magyar közösség megemlékező szentmisején értékelte ezt az áldozatot, szövegmondta: boldogádatáról is: „A történések különféleképpen értékelhetik egyházkormányzati működésének megnyilvánulásait vagy a helyzetértékkeléssel fakadó egyes állásfoglalásait. Egedül Isten tőkéletes, míg minden ember mű tőkéletesíthető. Maga Michelangelo is tőkéletlennek látta Mózesét, mivel az nem szólt meg!”

Mi ma az ő személyes apostoli elkötelezettségére akarunk emlékezni, amellyel az Egyházat és a Hazát szolgálta, óriási személyes áldozatot árán is. Egyéb-ként, amikor az Egyház a boldogok közé iktatja egy jeles fiát, ezzel nem kívánja szentesíteni mindenesed döntését, amelyet élete során hozott, hanem a hősiességnek akarja felmagasztalni, amelyeket a szent élt... Ezt elmondhatjuk a nagy magyar primásról, akinek az volt a küldetés, hogy vezesse a keresztény népet történelmének abban a tragikus órájában.

ban. Amit benne az Egyház fel akar magasztalni, az pástori elkötelezettséghez való nagy hűsége, Jézus példája szerint, aki életét adta nyájáért” (Sodano bíboros, 2001. május 19.) - mondta a vatikáni bíboros államtitkár.

Amikor ezen a zárandoklaton hálát adunk Istennek, hogy Mindszenty bíborosban rendíthetetlen Pástort ajándékozott nekünk, azért imádkozunk, hogy az ő ragyogó példája tanítsa meg az új nemzedékeknek, hogyan kell minden körülmények között hűségesnek lenni Krisztushoz és az ő Egyházához és szeretni hazánkat. Ez lesz a lelki megújulás évének igazi gyümölcse, ez ragyogtatja fel a bíboros jelmondatát: Pannonia Sacra.

* Ternyák Csaba érsek e szentbeszéde elhangzott május 13-án, az országos Mindszenty-zárandoklaton, Esztergomban.

A BIBLIA NAPJA

A Szatmári Egyházmegye ugcsojai peresi területében nyár derekán szervezték meg a Biblia Napját. A találkozó, amelyen az esperesség papjai és hívei vettek részt, szentmisével kezdődött, amelyet Schönberger Jenő püspök mutatótt be a túrterebesi Nagyboldogasszony templomban.

A szentmise után a püspök felszentelte az esperesség új Közösségi Házát, amelyben számítógépes terem, hittanterem és klubhelyiség várja a fiatalokat és a felnőtteket egyaránt. Ezt követően, a Világiak Irodájának munkatársai beszélgetéseket vezettek a Szentírásról gyerekek, fiatalok, fiatal házaspár, idősök, egyháztanácstagok és a Mária Légio csoportoknak.

A hittanteremben az érdeklődők megtekintették az egyházmegye vándorkiállítását, amely idén festmények és papír ruhák mellett, régi, értékes Bibliákat mutat be. Szentírás a XVII, illetve XVIII. századból, illusztrált Bibliák, valamint más egyházi könyvek: bibliamagyarázatok, imakönyvek. A rendezvényt a gyerekek előadása zárta, akik bibliai történeteket jelentettek meg Ábrahámtól Jézusig. MK

ÖREGKORI VISSZAEMLEKÉZÉSEM AZ 1956-OS FORRADALOMRA

Kilenc éves próbálkozás után, 1956 augusztusában a Miskolci főkapitányság rokoni látogatási határátlépést adott, hogy szülőföldem elcsatolását követően, végre hazautazhassak Túrterebesre. Nagy öröm töltött el, hiszen kilenc év után először láthattam, és mint közben már 6 éve Budapesten felszentelt pap, először áldhatam meg szüleimet.

Az országos hangulat nagyon biztató volt politikailag. Az írók Petőfi-köre nyíltabban és bátrabban nyilatkozott meg az Irodalmi Újságban; egyik példányukat a rendőrség elkobozta. A nyár folyamán az egyetemi és főiskolai hallgatók kezdtek gyűléseket tartani és követeléseket megfogalmazni a kötelező betakarítási munkáik közben.

Ebben a szabadabb hangulatban töltöttem el Túrterebesen, Szatmáron és Gyulaférváron egy egész hónapot. Végleges hazatérésemre nagy biztatókat kaptam Márton Áron püspöktől, Czumbel Lajos egyházmegei kormányzó pedig egyenesen haza rendelt; a teológiát haza szándékozott hozni Gyulaférvárról Szatmárra. Egészen természetesen vették, hogy Bukarestben mindezt elfogadják. Visszatérve Sátoraljaúj helyre, a szokott módon megkezdjük az iskolaévet és hitoktatást. Egri főpásztorem ugyancsak természetesnek vette, hogy beindítottam hivatalos hazatérésemet szüleimhez és Szatmárra.

Az új iskolai év az egyetemisták nagy gyűléseivel és pontjait megszerkesztésével lázba hozott szinte minden egyetemi várost. Október 23-án pap barátomhoz utaztam Bodrogkeresztúrra, szüleinek szüretére. Az éjfélű vonattal érkeztem haza Újhelyre. Plébánosom másnap reggeli misére menet bekopogott szobámba és jelezte, hogy Pesten kitört a forradalom. A hittanórák csak félfele kezdődtek. Tanítványaim közül többen magyar zászlókkal szépen, rendben felvonultak a nagy templom elé, a főterre, a Kossuth szoborhoz. Dél felé járt az idő, amikor az egyik tanár rögtönzött tüntetés keretében szólt az ifjúsághoz. Aztán önként jelentkeztek is felszóltak: egyházközségünk elnöke, egy korosabb ügyvéd, aki bejáratos volt a plébániára rendszeresen. Az emelvényre lépett. Okosan szólt. Még 50 év után is fülemben csengenek szavai: akármilyen hírek is hangzanak a rádióban, legyen mindenkinek a helyén a szíve is, és ez az esze is. Igazi változást nemcsak lobogó szívvel, de helyén való ésszel lehet csinálni.

A Himnus, a Szózat és egy-két nóta közben a déli harangszóra a Kossuth-gimnázium és a Szőlészeti Szakközépiskola növendékei el is vonultak intézetükbe. A Kossuth tér már korábban megtelt tömegekkel. Jöttek az általános iskolások. Talán a felsősöket is felvonultatták.

Délre megérkeztek a újságok, de fő hírhordóink a vasutasok voltak. Újhely végállomás volt, és nagyon népes vasutas kolónia székel a városban. Ha jól emlékszem a delutános gyerekeket idejében haza engedték, már október végén jártunk és korán sötétedett. Előkerültek a rádiókészülékek és a házak ablakaiba téve ontották a Szabad Európa Rádió híreit. Másnap-harmadnap csákányokkal

szétverték a partizán szobrot templomunk mögött, és kezdődött a vörös csilagok levevése, összetörése.

A rendőrség elég szép létszámmal rendelkezett városunkban, járási főkapitányság voltunk, és a városban határőr laktanya működött. Nagyobb létszámú fegyveres erő képviselt az országos hírű börtön. Ez azt jelentette, hogy sok fegyver volt a lakosság birtokában. Hét végére (október 28., vasárnap) komoly mozgólódások és fenyegetődzések keletkeztek. A korábban túlbuzgó párttagok átmenekültek a zöld határon Szlovákiába. 28-án már szentmisét kértek tőlem a magyar hazáért, majd külön az élkőért és holtakért. Hét végére kiürültek az iskolák is. November 1. - Mindenszentek kötelező ünnep volt. A temető kivilágítása is megtörtént. A középiskolásokat kivéztényelték a hősközet temetőjébe, ahol ugyancsak (egy hét telt el október 23. óta) forradalmi hangulat alakult ki. A történelem tanár szélsőséges hírokat pengett, és mea-culpazott az eddigi történehamisítás miatt. Közben másodsor is visszahívták az oroszokat és 30-án megtámadták Pestet.

Vidéken regionális fegyveres csoportok alakultak. Az Újhelyiek kisebb ágyúkkal felszerelve önkéntesen vonultak Kőkapuhoz, Pálháza és Kishuta hegyeibe, teljes hadrendet képezve. Nagyon jó nevű körörvosunk, Rác S. négy gyermekes, templomos családja is kivonult. Megszervezték a forradalmárok élelmészését... Hosszú békítő tárgyalások után, november 4-én, vasárnap hajnalban a szovjet tankok átvonultak a város és megadásra kényszerítették az önkéntesen alakult ellenálló csapatot. Sok fegyver maradt a hegylakók birtokában.

Előbb azonban, november 3-án este demokratikus közgyűlést hívtó össze a megyeháza nagyerembe két jogi végzettségű ügyvéd, akik a forradalmi bizottság élére kerültek és a történetek jogi formában igyekeztek tartani és szervezni. Néhány rendeletet is kihirdettek. Akkor még nem hangzott el a rádióban Mindszenty szózata. Nagy lelkesedés lett úrrá a közgyűlésen. Még jegyzőkönyvet is vezettek. Káplán-társammal képviseltük egyházunkat, de minden vallás és felekezet jelen volt, vagy képviseltette magát (még a rabbi is). Természetesen a vasárnapi istentiszteletet számára is kapunk vezérleveket: segítségünk, fogjunk össze a közrendért. Ezt a nyugodt, békés hangulatot zavarta meg november 4-én virradatkor a szovjet hadsereg városom áthaladó lánctalpas tankok dübörgése.

Mindenszentek és Halottak napját különös érdeklődéssel ülte meg a város. Én mondtam a halottaknap esti szentbeszédet. Nemzeti zászlók és fekete lobogók lengedeztek az egész városban. Atrocitások nem voltak, mert a nagyszámú, fő kommunisták Szlovákiába menekültek. Nagyon lassan szivárogtak vissza hivatalaikba. Aztán egy nagyon vegyes kormányzás és irányítás lett úrrá. A tanítás nem teljes gözzel, de még a karácsonyi szünet előtt beindult. A hitoktatást itt-ott szervezték, de a korábbiakhoz képest lényeges változás nem történt. Bizonytalanság uralkodott. Nagyon várta mindenki a karácsonyi szünetet, és tervezetések tömkelege látott napvilágot. Újév után hangulatváltozás állt be. A régi párt-adminisztráció visszaszívárgott. Már ez is feszültséget okozott, a több pártrendszer is mozogódott. Ki bátrabb, ki rafináltabb. Mi mérgecsitette el a helyzetet? Az újjászerveződő kommunista párt igazoltatta vezető tagjait: hova tűntek el, amikor kitört a forradalom?

Gyávaságból és gerinctelenségből kezdtek vádolni és rágalalmazni az ellentábor képviselőit: ezek fenyegették őket, és életüket akarták menteni az ország és hivataluk elhagyásával. Megtévesztő hazugságok is akadtak bőven. Vérengzés nem volt. Igazságszolgáltatás nem volt, a bíróságok még nem álltak vissza.

MUK. A Szabad Európa Rádió is fűtötte a népet. És elindult a menekültek tömege Nyugat felé. Nekem is szóltak, hogy teherautó indul, és elvisznek. Persze eszem ágában sem volt. Ha menni kell, akkor inkább Keletre indulok, haza, szülőföldemre. Híre járt, hogy a szovjet egyetemistákat deportáltak. M(árciusban) Ú(jra) K(ezdzjük) terjesztették a szórólapon és a falragaszok, meg a sütőgö propaganda. Persze ez revans volt a politikai rendőrség egyre erőszakosabb tevékenységére. Aztán újra indult a besúgórendszer, összefogdoszták és gyűjtőbe vitték a forradalmárokat.

Az iskolai hitoktatás elkezdése. Újra lehetett jelentkezni. Mivel a szakközépiskolákban törvényileg nem volt hitoktatás, önkéntes jelentkezés alapján, az igazgatóval elindítottuk. Én magam lettem a katolikusok hitoktatója. Nagyon jó csoportom volt, háromszor két órában. A hit iránt valami különös ragaszkodás ébredt fel néhány ifjúban, a szőlészeti szakközépiskola vegyes osztályaiban, a fiúk és lányok körében. Sajnos csak egy fél évet tartott: szeptembertől csökkentették a hittanórák számát, és csak gimnáziumokban lehetett tartani.

Egy különös iskolai forradalmi utóhangnak lettem majdnem áldozata. Az 5. vagy 6. osztályban történt; vegyes osztály volt. Január lehetett. Egyik szünetben a legénykém összeszólalkoztak. A szőlőből feljáró fiúk - nyilván családi örökségként, egyik osztálytársukra kimondták az ítéletet: a te pad is kommunista párttitkárság. Ti vagytok az oka annak, hogy a szovjetek levették a forradalmat. Valószínűleg gyerek-csinnyetvekből, kimondták a jelszót: akasszuk fel! Az osztályban hosszú fogason függtek a kabátok és a sálak! Nyilvánvaló, hogy még nem kezdődött el a hittanóra, mert az esemény a hosszú szünetben történt, és a hittanórát csak utolsó órában lehetett tartani. Futótűzként terjedt el a hír, hogy kommunista gyermeket akasztottak a fogásra. Valószínűleg, a kiszemelt fiúcska elmondta szüleinek az összeszólalkozást. A szülők is felújították az ügyet. A tanterület elé került és az osztályfőnököt sározta be; nem gondoskodik a szüneti fegyelmről. A rendőrkapitányságra is eljutott a különös hír. A három hitoktatót (káplánt) berendelték a politikai osztályra: ez erkölcsi kérdés, és a papok nem tanítják meg a tiszparancsot - vándaskodtak.

Végül mégis kiderült, hogy a fiúcska a szőlőhegyről járt be az iskolába. Apja szőlőmunkás, és csatlakozott az ellenállókhöz. Mivel a három hitoktató közül én voltam a legidősebb, egy kicsit bátrabban keltem hitoktatói becsületünk védelmére. Szó szót követett, és a vallató rendőrtiszt fenyegetőzve kérdezett, hogy melyik templomban működök. Nem kerelttem: itt vagyok, minden vasárnap és ünnepnap meghallgathatja prédikációimat! A különös újhelyi esetet röviden meg a megyei újság is közölte. A legtöbb pedagógus és vezető az egészet nem tartotta többe, mint egyszerű, gyermeki (10-12 évesek) csínytevésnek. A forradalom után 3-4 hónappal már hazugságokkal lehetett táplálni, élesíteni az ellentétet. Aztán nagyon sok volt a leteremtés, begyűjtés. Ha jól emlékszem, a visszaállt kommunista bíróság 400 halálos ítéletet hozott és hajtott végre. Nagyon nagy lett a pánik. Az ENSZ sajnos nem lépett fel határozottan. Nagyon sokan és sokat szenvedtek.

Cserháti István, Nyíregyháza

A TUSNÁDFÜRDŐI ÚJ TEMPLOM JUBILEUMA ALKALMÁBÓL

Ez a plébániatemplom az erdélyi magyarság erőszkos elnyomásának legnehezebb időszakában: a hírhedt „Ceausescu-korszakban”, 1982-83-ban épült a nagy kockázatát vállaló fiatal plébános, Incze Dénes kezdeményezésére.

Azokban a nehéz éveekben, ez a templom volt az erdélyi csendes magyar ellenállás szimbóluma; a „kondukátor” a zsidókat elűzte, a németeket pénzért eladta. Az erdélyi magyarokról úgy döntött, hogy falvait lerombolja, és ezek lakosságát szétszórja. Erdélyben tilos volt magyar templomot építeni. Ám az ortodoxoknak lehetett. Tusnádfürdőn bukaresi engedély nélkül épült az új templom, amelynek párja itt nem akadt.

Ez volt a magyarázata annak az igen kemény zaklatásnak, amelyben a templomépitő plébános és hívei részesültek a helyi csángó-magyar párttitkárság (néptanács elnök), a román titkos rendőrség, a csíkszeredai talpnyaló magyar vezetőség, és végül Bukarest részéről.

Mivel a főút melletti építkezést - nem messze a diktátor vadászkastélyától - elrejteni nem lehetett, mindenki beleakadt. A hír szárnyon járt: Tusnádfürdőn magyar templomot építenek! Veltünk az Isten s nem vagyunk elveszve! Felekezeti különbségtétel nélkül örült, imádkozott és izgult mindenki. Helyből feljelentést tettek Bukarestbe. Ezért az építkezést háromszor letiltatták, a plébános többször sok-sok ezer leire megbüntették, nemzetközi kémmek nyilvánították, s mindent elkövettek, hogy eltávolítsák. Ez csak azért nem sikerült, mert dr. Jakab Antal akkori megyéspüspök keményen ellenállt és nem engedett a román állam e kérésének.

A legnagyobb baj 1983 őszén következett be, amikor a diktátor-házaspár medve-vadászatra érkezett. Meglátta a templomot. Felkiáltott: „Ki engedélyezte ennek az építését? Nincs elég magyar templom Erdélyben?”... Másnap a vármegye írásban szólította fel a plébánost, hogy a templomot 48 órán belül bontassa le. Ő ezt megtagadta. Hívei azt mondták, hogy baltaival aprítsák össze azokat, akik rá merik tenni kezüket. A püspök is felháborodott és megtiltotta a lebontást. Félve a néptől, vagy egy esetleges lázadásból, a kommunisták nem merték lebontani a templomot. Ám a plébános feje felett kimondták az ítéletet: mindenek a pap az oka, ezért minden áron meg kell szabadulni tőle. Szobájába, győntatószékébe titkos lehallgatókészülékeket rejtettek (ezek a 89-es változás után előkerültek!), a plébánia kapuja közelébe állandó rendőri felügyeletet állítottak, akik azonnal jelentették, hogy kik és meddig tartózkodtak a plébánián. Több mint 20 helyi besúgó figyelte. A már megkezdett templomtorony építését letiltatták. Csak a változás után sikerült felépíteni.

Döbbenetes a templom 1985. május 5-i felszentelése is, amelyet az akkori megyéspüspök végezhetett, mert Jakab Antal püspököt bosszúból berendelték Bukarestbe. Közélmegyezer ember szorongott az utcákon, a templomban; felszós magyar, részben meghurcolt pap jelenlétében. A városkát ellepte a titkos rendőrség. E nap mindenkinek munkára kellett mennie, az iskolásoknak megtiltották a szavaltakat, (mégis mindenki elmondta!) és a helyi sportpályán a kiéheztetett nép ingyen ehetett rostélyost, ihatot sört! Annyira féltek egy esetleges széke-lázadástól, hogy aztan Tusnádfürdő irányába jegyet nem adtak senkinek, sem a vasúton, sem az autóbuszokon.

A befejező ünnepségre 1990. szeptember

(Folytatás a 7. oldalon)

Kéziratokat, fényképeket nem örzünk meg, nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

HÍREK - ESEMÉNYEK

Angliába utazik a pápa

XVI. Benedek pápa jövőre Nagy-Britanniába látogat. Utazására - mint a Daily Mirror című lap írja - szeptemberben kerül sor. XVI. Benedek személyében másodszer jár majd katolikus egyházfő brit földön, miután VIII. Henrik angol király 1534-ben szakított Rómával. Elsőként II. János Pál közel negyed évszázaddal ezelőtt látogatott Nagy-Britanniába. A pápát a brit katolikus püspöki kar hívta meg, de még nem tudni, hogy sor kerül-e találkozóra a Szentatya és az anglikán egyház élén álló II. Erzsébet királynő között. M.Gy.

Tarcisio Bertone követi hivatalában

Angelo Sodano államtitkár

A Szentatya - az Egyházi Törvénykönyv 354. kánonja szerint - elfogadta Angelo Sodano bíboros államtitkár lemondását, s egyben felkérte, hogy 2006. szeptember 15-ig még maradjon hivatalában.

Ugyanezzel a dátummal XVI. Benedek pápa Genova érsekét, Tarcisio Bertone bíborost nevezte ki Angelo Sodano utódjával.

A pápa szeptember 15-én kihallgatáson fogadja az államtitkarság vezetőit és tisztviselőit, hogy a nyilvánosság előtt közönetet mondjon Angelo Sodano bíborosnak hosszú és nagylelkű munkáját, és bemutatja az államtitkarság tagjait Bertone bíborosnak.

A leköszönő államtitkár, Angelo Sodano bíboros már levélben köszöntötte utódját, „testvéri jókívánságait kifejezve”. MK

A Szentsek és Kína

Magas rangú vatikáni küldöttség tárgyalta zárt ajtó mögött Pekingben a diplomáciai kapcsolat újrafelvételéről a Szentsek és a Kínai Népköztársaság között. Ez az első magas szintű kapcsolatfelvétel 2000 óta, amikor II. János Pál pá-

pa szentté avatott 120 vértanú hittérítőt, akiket Kínában öltek meg. A tanácskozásokat némileg beárnyékolta, hogy az elmúlt évek gyakorlatával ellentétben, Peking két püspököt a Vatikán jóváhagyása nélkül nevezett ki. XVI. Benedek pápa a tavasszal több esetben nyíltan bírálta a kínai hatóság fellépését a Szentsekhez hű katolikus hívőkkel szemben.

Német kancellár egy kínai főpapnál

A német kancellár nemrég tett kínai látogatása utolsó napján Sanghajban felkereste a katolikus székesegyházat és hosszasan elbeszélgetett a németül is jól tudó püspökkel. A 91 éves főpap életének csaknem egy-harmadát a kommunista rendszer börtöneiben, illetve átnevelő táboraiban töltötte, mert kapcsolatban állt a Szentsekkel. Angela Merkel sürgette az emberi jogok, így a szabad vallásgyakorlás szavatolását Kínában is. Hazainduláskor a kancellár elmondta, hogy az agg püspök mély benyomást gyakorolt rá.

Bizalom a családban

Egy most közétett német közvélemény-kutatás szerint nehéz időkben az emberek túlnyomó többsége a családtól remél támogatást. A válaszadók 81 százaléka számol a rokonok feltétel nélküli szolidaritásával. 12 százalék azonban úgy vélte, nem igen bízik a családtagok segítőkészségében. Egy közlő másfél évtizeddel ezelőtt készült felmérés arról tanúskodik, hogy jóval magasabb volt azoknak az aránya, akik nem tekintették a családot utolsó mentővárnak.

Család és emberi szaporodás

A Családok Pápai Tanácsa által a nyár elején kiadott Család és emberi szaporodás című, közel 60 oldalas dokumentum a meghatározottabban elutasítja

az azonos neműek közti egybekelést és rámutat arra, hogy a hagyományos családmódellet sohasem érte annyi fenyegetés a történelem során, mint manapság. A dokumentum összezza a Vatikán álláspontját a fogamzástagítás, a magzatelhajtás és a mesterséges megtermékenyítés kérdésében, megemlítve, hogy az egyház mindezt, csak úgy mint a homoszexuálisok párrá nyilvánítását, változatlanul elveti.

Inog a székesegyház tornya

Beomlással fenyeget a szlovákiai Nagyszombat görögkátolikus székesegyházának tornya. A város műemlékzakértői szerint a torony már gyenge szélben is több mint fél métert inog, ezért átmeneti időre bezárták a XIV. és XV. században épült templomot. Becslések szerint a torony helyreállítása legalább fél millió eurót emésztene fel, erre azonban az egyháznak jelenleg nincs pénze. A városi hatóságok azonban nem zárták ki, hogy a műemlék megmentésének költségeit más forrásból fedezni lehet.

Több civil bátorságot

Godfried Danneels belga bíboros arra szólította fel a társadalom, hogy tegyen többet az erőszak megakadályozására. A főpap azt követően nyilatkozott, hogy Antwerpenben, egy autóbuszban hat fiatal ember rátámadt egy idős férfira, akinek senki sem sietett a segítségére és végül belehalt sérüléseibe. Belgiumban, a közelmúltban elharapózott a fiatalok körében az egyre többször halálos kimenetelű erőszak. Danneels bíboros szerint nem egy esetben az áldozatok fellépése példamutató a meghunyászkodó társadalom számára.

Díjat kapott a főrabbi

Az északkelet-németországi Mecklenburg-Előpomeránia tartomány főrabiját Siemerling-díjjal tüntették ki. A 10 ezer euróval járó Siemerling-díjat a Neubrandenburgi katolikus Háromkirályok Szövetsége alapította 1994-ben azzal a céllal, hogy serkente az erkölcsei értékek melletti elkötelezettséget. A 79 éves William Wolff főrabbit is a megértés és a vallások közti kapcsolat erősítése terén végzett munkájáért tüntették ki. A Három Királyok Szövetségét Neubrandenburgban élő katolikus családok hozták létre röviddel Németország újraegyesülése után.

Da Messina sikere

A látogatók rekordot döntöttek a nemrég véget ért római Antonello da Messina kiállításán. Naponta átlagosan 3 ezren keresték fel a XV. századi nagy reneszánsz festőművész alkotásainak gyűjteményes tárlatát. Az első alkalommal csaknem valamennyi da Messina képet bemutató kiállításra még a Drezdai Zwinger is elküldte a tulajdonában lévő, Szent Sebastyént ábrázoló festményt. A képeket a római Quirinale Palotához tartozó Scuderie Múzeumban állították ki. Mint a Múzeum igazgatónője elmondta, Antonello da Messina műveit ritkán láthatja a közönség, alighanem ezzel függött össze a rendkívüli érdeklődés.

Koszovó Szerbia oltára

A szerb-ortodox egyház pristinai püspöke a nemzetközi közvéleményhez fordult, hogy akadályozza meg Koszovó tartomány függetlenségének kimondását. A rigómezei ütközet emlékére mondott szentmisén a püspök Koszovót „szerb Jeruzsálemként” említette és hangsúlyozta, hogy egész Szerbia egy nagy székesegyház, amelynek egyik oltára Koszovó, és mivel egy templom elképzelhetetlen ol-tár nélkül, Szerbiát sem lehet megfosztani ettől a déli tartománytól. A nyugati országok ez év végéig akarnak dönteni a zömében albánok lakta Koszovó jövőjéről.

Maklári György

MÓROCZ ISTVÁN ATYA GYÉMÁNTMISÉS

Mórocz A. István o.f.m. gyémántmisés atya júniusban ünnepelte pappá szentelésének 60. évfordulóját. Először, mint az ausztriai ferences tartomány tagja, a kismartoni rendház templomában, jelenlegi működési helyén, majd Dunaszerdahelyen rokonai és barátai körében, végül Sümegen rendtársaival együtt adott hálát „az Atyának, hogy étellel ajándékozta meg, a Fiúnak, hogy kiválasztotta, és kizárólagos szolgálataira hívta, a Szentléleknek, hogy a viszontagságos időben is erőt és hűséget adott a hivatásában való helytálláshoz”.

Pappá szentelése után Magyarországon gyámimunkásként dolgozott. Amikor aztán kénytelen volt elhagyni Hazánkat, ausztriai ferences rendtársainál talált befogadást. Dr. Ádám György egykori főlelkész közreműködésével került Németországba. Mannheim központtal három püspökség területén volt a magyar menekültek lelkipásztor, támasza, segítője. Hívei bármilyen kőd, hóvihár, vagy más közlekedési nehézség esetén is mindig számíthatnak arra, hogy Mórocz atya a szentmisét pontosan elkezd. Nem véletlen, hogy egykori németországi hívei hálás szeretettel és imával emlékeztek meg gyémántmisés lelkipásztorukról. Egyikük a hat évtized munkáját a világ 6 napos teremtéséhez hasonlította. „Isten megáldotta és megszentelte a hetedik napot, mert azon megpihent egész teremto munkája után”. István atya a hetedik évtized kezdetén Sík Sándor „Te Deum”-ával mondt köszönetet a múltért és gyűjt erőt a jövőre: „Téged Isten dícsérlek / és hálát adok mindenért... / Hogy ember lehettem akkor is, mikor az emberek nem akarnak emberek lenni. / Hála legyen! ... / Hogy holnap és holnapután és azután is / akarom énekelni: úgy legyen. / Hála legyen, Uram! / Hála legyen!” Ehhez a hálaadáshoz csatlakozunk mind, akik ismerjük, tiszteljük és szeretjük István atyát!

(-Syy-)

A TUSNÁDFÜRDŐL...

Folytatás az előző oldalról.

8-án, a templom búcsúján került sor, amikor Erdély akkor már nyugalmazott püspöke, Jakab Antal új harangot szentelt és megáldotta az új tornyt.

Azóta negyedszázad telte el. Meghaltak a bajkeverők, s ma áll a szép új templom, az erdélyi népművészet renye, és hirdeti az Isten dicsőségét. A plébános már a nyugdíjas korhatár felé közeledik. Isten kegyelméből még mindig Tusnádfürdőn lehet! Letartóztatása csak azért maradt el, mert időközben kitört a decemberi forradalom. Hívei találták meg a helyi rendőrségen az erről szóló parancsot. Idén, július 9-én, és az előtte lévő napokon nagyszabású hálaadó ünnepségeket szerveztek az Egyházközösségben és azokon részt vett sok magyar főpásztor is, köztük dr. TERNYÁK Csaba c. érsek, a Pápi Kongregáció titkára, a Vatikánból; dr. VERES András, az MKPK titkára, aki időközben szombathelyi megyéspüspök lett, és Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök Magyarországról, dr. JAKUBINYI György, az Erdélyi Főegyházmegye érseke és segédpüspöke Tamás József; Tempfli József püspök Nagyváradról; eljöttek az erdélyi egyházmegyéik vikáriusai, számos egyházi és világi meghívott, köztük dr. Szabó Béla csíkszeredai főkonzul. Nem sokkal előtte Tusnádfürdő vezetősége templomépítő plébánosát „díszpolgarrá” választotta. Csodálatosak Isten útjai!

(-e -s)

SZÁJRÓL SZÁJRA

A csapda

Jó száz éve történt, hogy két szegedi napilap - vidéki újságoknál gyakori módon - hadilábon állt egymással. A sűrűdások oka többek között az is volt, hogy a jobb hírekhez jutó és előbb megjelenő újságból a másik kiollózott egy-egy hírt. Történt ez olyan módon, hogy a szerkesztőség kiküldöttje a kora reggeli órákban megvásárolt a vasúthoz vitt példányokból egyet és a szerkesztőségben aztán a jobb hírek - kellő átalakítás után - az illető lap külön tudósítójának jelentéseként tálalta az olvasóknak. Persze a megkarócsított újság többször fel-emelte szavát ellen az eljárás ellen, de hiába. A konkurens újság mindig kivágta magát. Egyszer azonban ráfizetett, mégpedig alaposan.

A megkarócsított újság címlapján egy szép napon - iles betűkkel - azt a szenzációt közölte, hogy KUTLORÁSAV NOTUSAV japán külügyi megbízott a városba érkezett és kiemelte, hogy ez a látogatás az egész Alföld, de főként Szeged életében kiemelkedő jelentőségű. Amikor a küldönc a szenzációs hírt közlő újságot a lesipuskás szerkesztőségben leadta, mindenki majd hanyatt esett a csodálkozástól, hogy ők erről semmit sem tudtak. Nosza gyorsan nekiálltak és egyik szerkesztőjüknek adott interjú formájában re-mek cikket kerékítették arról, hogy KUTLORÁSAV NOTUSAV milyen benyomásokat szerzett az alföldi metropolisban. Másnap jött aztán a fekete leves. Kaca-

gott az egész város, amikor az első újság megírta, hogy KUTLORÁSAV NOTUSAV bizony nem japán diplomata, de még csak élő ember sem, hanem a fordítottja a VASUTON VÁSÁROLTUK szavaknak, amivel a másik újságnak majd minden híret kezdeni kellene, és amivel végre sikerült őt leleplezni.

Régebben elterjedt szórakozás volt egy-egy névnek, szövegnek visszafelé olvasása. Különösen azokat kedvelték, amelyek jelentése előlől olvasva ugyan az volt, mint hátulról. Ezek az ún. palindrom-mondatok csak a minden betűt kioldvasó nyelv sajtóságai például az angol és francia csak néhány erőltetett, kényseredett példával rendelkeznek. Ezek közül a nekem legjobban tetsző az a mondat, amellyel Ádám mutatkozott be Évának: Madam, I'm Adam. (Asszonyom, én Ádám vagyok.) Visszafelé az angol írásmódot megtartva ugyanazt jelenti. Mennivel szebb ennél a magyar kedvencem, amely így hangzik jobbról is és balról is: Réti pipitér. Bizonyára sokan emlékeznek idősebb olvasóink közül ezekre a példákra is: A sári pap írása. Indul a kutya s a tyúk aludni. (Ahol a ty betűt egynek kell tekinteni, mint az abc-ben.) Örülnek, ha Önök is olyan szívesen olvasnák ezeket a sorokat, mint amilyen szívesen én emlékeztem gyerekkori szórakozásunkra! Közreadta:

Ramsay Gyöző

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közüljük a magyar lelkészeség telefonaszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarul szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is:
<http://www.katolikus.hu/nov.html>

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György és Virágh József főlelkész, Dunstan's House, 141, Gammersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax: 0044-20/8992 2054.** E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brington-Hove.

ÉSZAK-ANGLIA:

Miséző helyek: Rochdale, Wolverhampton, Bradford, Nottingham. **Érdeklődni:** Ft. Fülöp Menyherétt plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-1607/06 54 39 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043-1/526 49 72.** Misézó helyek: Bécsújhely (Familien-Kirche); Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor; szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, **Telefon: 0043/33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Fodor János lelkész, Ugró Mihály gondnok, **Tel: 0043/316 68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T: 0512/204 103**

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. **Érdekl.:** Ft. Szabó Ernő, Ungarnselsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, **T: 0043-732/736581-4492** (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. **Érdeklődni:** Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Mission Catholique Hongroise, Rue del Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/. **Érdeklődni:** Ft. Galambosy Endre, **Tel./Fax: 0032-2/64 85 336.**

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumónier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, **Telefon: 0032/4/22 33 910; Fax: 0032/4/221 16 09.**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax: 0033-1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 501636**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. **Érdeklődni:** Ft. Túrós Dezső plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, **Telefon: 0821/41 90 25 30.**

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. **Érdeklődni:** Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, **Tel: (0911) 507 57 96**

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. **Érdeklődni:** Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. **Telefon: (0201)28 47 40** vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen. **Érdekl. Ft. Dr. Szabó József,** Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. **Tel./Fax: (0721) 68 72 15**

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegyék: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. **Érd. Hamburgban:** Ft. Rasztóvácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, **Tel: (040) 25 077 83.**

Köln-i Főegyházmegye és Aachen-i Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. **Érdeklődni:** Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theobaldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de **Telefon: (0221)238060.** Fax: 0221/232120; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limborg-Fulda-Mainz-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. **Érdeklődni:** Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. **Telefon: (069) 24 79 50 21.**
www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

HIRDETÉSEK

Monor, Budapestől 30 km, 4663 m² (19x250 m) telek, két helyrajzi számmal, gyümölcsfákkal, szerszámok épületekkel, bekerítve előd. Villany bevezetve, fűtött kút, vezetékes víz, gáz, csatorna a telek előtt - beköthető. Beépíthetőség 25 % . Irányár: 8,5 millió Ft. T: 0036-20/21 18 356.

47 éves zenetárnór megismerne kulturált, természetességre, szellemi összhangra vágyó hívó TÁRSÁT. Tel.: 0043-1/95 808 90.

Magyarok Nagy Zarándoklata

Máriacellben,

2006. szeptember 16-án és 17-én.

A zarándoklat vezetője

Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök.

Ünnepélyes bevonulás a bazilikába szombat, 16-án 16.45-kor. Utána szentmise. 20.00 órákor gyertyás körmenet.

Vasárnap, szeptember 17-én

8.00-kor keresztút a kálvária-hegyen,

10.00 órákor ünnepi szentmise,

14.00 órákor búcsú-ajátosság.

Simon Ferenc

ausztirai főlelkész

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük *helyi terjesztőnkkel (missziókkal)* rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

Köszönjük, ha megújtja az ÉLETÜNK előfizetését!

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de

*
Felelős kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvasó- és tördelés-szerkesztő) és Vincze András.

Redakción és Herausgeber:

UNGARISKE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15,- €
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,-

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúli, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 €
Előfizetés ár egy évre 15,- €
Tengerentúli US\$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”.
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBNKDEFF

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hanseneide 11
82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenmesse: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLELELTÜNK.

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

München

Keresztelések: Kadriaj Laura, K. Bajram és L.-K. Helga kisleánya 2006. április 15-én, **Wilczak Victoria Anna-Maria,** P. Johann és W. Jolanta kisleánya 2006. április 16-án, **Bell Daniel,** B. Jürgen és B. Melinda kisleánya 2006. június 4-én, **Lad Rebekka,** L. Csaba és L. Erika kisleánya 2006. június 11-én a müncheni Damenstift-templomban, valamint **Dani Alexa Barbara,** D. László és D. Gabriella kisleánya 2006. május 20-án az erdingi Hl. Geist-templomban részestültek a keresztelés szentségében.

*

Halottak: Moldovan Marianna, 86 éves korában hunyt el, temetése február 3-án, a müncheni Nordfriedhofban volt, valamint **Anikó von Spányi,** 78 évesen hunyt el, temetése április 26-án, szintén a Nordfriedhofban volt.

† Kondor Tibor 1932-2006

Kondor Tibor 1932. június 30-án született Nyírlúguson. A hittudományi főiskolát Egerben végezte és ott szentelte őt pappá Endrei Mihály segédpüspök 1956. június 17-én. Felszentelése után káplánként szolgált Jászvásáron (1956-57), Gyöngyöstarjánban (1957-59), Török-szentmiklóson (1959), Miskolc-Martintelepen (1957-60), Hejőcsabán (1960-62), majd plébános volt Cserépváralján (1962-64) és Mándokon (1964-71).

1971-ben kiment Dél-Afrikába és itt elvállalta a menekült magyarok lelki gondozását, de csak 2 évig maradt ott. 1973-1976 között Mittelplundorf-ban (Ausztria) volt kisegítő lelkész. Aztán ismét visszatért Dél-Afrikába, ahol 1976-1981-ig dolgozott, de végül is Hollandiában kötött ki, és itt a hollandiai magyarok lelkészeként 1981-től 1996-ig szolgált, s'Hertogenbosch-ban volt a központi lakhelye, és innen látogatta a szörványban élő hollandiai magyarokat: Den Haag-ban, Utrecht-ben, Haarlem-ben, Amsterdam-ban, Rotterdam-ban, Hanege-lo-ban, Hoensbroek-ban, Arnhem-ben, Apeldoorn-ban, Zwolle-ban, Venlo-ban, Maastricht-ban, Vianen-ben, Helmond-ban, Eindhoven-ban, Alkmaar-ban, Groningen-ben, Leeuwarden-ben, Breda-ban, Deventer-ben, Sittard-ban. E helységeken magyar szentmiséket tartott és a magyarokkal gyakran megünnepelte március 15-ét, Szent István király ünnepét és október 23-át is.

1997-ben lengyeltől egészséggel hazatért Magyarországra, először Bakonybélén (Veszprémi egyházmegye), majd Pócsnádasdon, a Nyírségben végzett papi szolgálatot nyolc éven át. Itt halt meg 74 éves korában, papságának 50. esztendejében. 2006. március 18-án temették el a Nagyikállon.

Miklós házy Attila S. J., püspök

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések
betűnként: 0,10 €
„Jelige”-postaköltség: 5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betűnként 0,20
Nagybetűs sorok betűnként: 0,40
Egyzeszerű, 1 „pontos” keret: 10,00
Kétfasábas hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánásokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %,-
hatzori hirdetésnél 20 %,- ill. egészségügyi
hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetésekért csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

A hirdetések szövegéért, sülüsáért a szerkesztőség nem felel!